

OKRESNÝ ÚRAD MEDZILABORCE

Mierová 4, 068 01 Medzilaborce

Zápisnica

z hlasovania Výboru pre rozvoj okresu Medzilaborce (ďalej len „výbor“) formou per rollam k Hodnotiacej správe plnenia plánu rozvoja za rok 2022

Zoznam členov výboru, ktorým bol zaslaný návrh materiálu: Ing. Michal Sopko (prednosta OÚ ML), Ing. Dominika Semanová (zástupca MIRRI SR), Mgr. Peter Zubaľ (zástupca VÚC), MVDr. Mikuláš Barna (zástupca OÚ), Ing. Vladislav Višňovský (zástupca mesta a obcí), JUDr. Jozef Badida, LLM (zástupca sociálnych partnerov), Ing. Peter Bubnár (zástupca ekonomických partnerov),

Zúčastnili sa hlasovania: Ing. Michal Sopko (prednosta OÚ ML), Mgr. Peter Zubaľ (zástupca VÚC), MVDr. Mikuláš Barna (zástupca OÚ), Ing. Vladislav Višňovský (zástupca mesta a obcí), JUDr. Jozef Badida, LLM (zástupca sociálnych partnerov), Ing. Peter Bubnár (zástupca ekonomických partnerov),

Sekretariát: Mgr. Ľudmila Štecová

Termín ukončenia elektronického hlasovania: 28.07.2023 o 14.00

Program:

1. Odoslanie návrhu materiálu e-mailom (Príloha č.1)
2. Vyjadrenie stanoviska jednotlivých členov výboru
3. Spracovanie výsledkov hlasovania
4. Závery rokovania

K bodu 1)

Sekretariát výboru odoslal 02.06.2022 všetkým členom Riadiaceho výboru na nimi zadané e-mailové adresy návrh materiálu Hodnotiacej správy plnenia plánu rozvoja najmenej rozvinutého okresu Medzilaborce za rok 2022. Týmto dátumom bolo spustené pripomienkovanie uvedenej správy.

K bodu 2)

Všetci členovia výboru vyjadrili svoje stanoviská, ktoré sú zapracované do hodnotiacej správy.

K bodu 3)

Hlasovanie per rollam, jeho priebeh a výsledky hlasovania zaznamenal sekretariát výboru podľa čl. 7 bodu (6) Štatútu a rokovacieho poriadku riadiaceho výboru najmenej rozvinutého okresu Medzilaborce.

K bodu 4)
Uznesenie 12/2023

Riadiaci výbor najmenej rozvinutého okresu Medzilaborce prerokoval a schválil znenie Hodnotiacej správy o plnení plánu rozvoja najmenej rozvinutého okresu Medzilaborce k 31.12.2022 s dôrazom na zhodnotenie plnenia cieľov plánu rozvoja, a tak ako je uvedená v prílohe bude predložená na MIRRI SR.

Tabuľka č.1: Hlasovanie výboru k Uzneseniu 12/2023

Meno a priezvisko	Stanovisko
Ing. Michal Sopko	schvaľujem
Ing. Dominika Semanová	nehlasovala
Mgr. Peter Zubaľ	schvaľujem
MVDr. Mikuláš Barna	schvaľujem
Ing. Vladislav Višňovský	schvaľujem
JUDr. Jozef Badida, LL.M.	schvaľujem
Ing. Peter Bubnár	schvaľujem

Tabuľka č.2: Výsledky hlasovania k Uzneseniu 12/2023

Celkový počet členov Výboru pre rozvoj okresu Medzilaborce	7
Počet členov, ktorí sa zúčastnili hlasovania	6
Z toho: pre	6
proti	0
zdržali sa hlasovania	0
Počet členov, ktorí sa nezúčastnili hlasovania	1

Návrh uznesenia bol odsúhlasený nadpolovičnou väčšinou všetkých členov výboru. Riadiaci výbor najmenej rozvinutého okresu Medzilaborce prijal Uznesenie 12/2023 v navrhovanom znení.

V Medzilaborciach, 31.07.2023

Zapísala: Mgr. Ľudmila Štecová, sekretariát výboru

SCHVAĽUJEM – NESCHVAĽUJEM

Ing. Michal Sopko
predseda

Riadiaceho výboru pre rozvoj okresu Medzilaborce

Príloha č.1

Dobrý deň,

V súlade s článkom 9 a 2 ods. i) Štatútu a rokovacieho poriadku Riadiaceho výboru NRO Medzilaborce a čl. 6 Metodiky poskytovania, monitorovania a hodnotenia regionálneho príspevku plánu rozvoja NRO podľa zákona č. 336/2015 Z. z. o podpore NRO a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, Vás prosíme, o opätovné hlasovanie per rollam o prerokovaní Hodnotiacej správy o plnení Plánu rozvoja NRO ML za rok 2022, pretože na pokyn MIRRI SR v nej došlo k zmenám.

Program:

1. Prerokovanie Hodnotiacej správy o plnení Plánu rozvoja NRO ML za rok 2022
2. Pokyny k hlasovaniu per rollam
3. Závery rokovania

Dňa 02.06.2023 zaslal Okresný úrad Medzilaborce elektronicky všetkým členom Riadiaceho výboru návrh Hodnotiacej správy o plnení Plánu rozvoja NRO Medzilaborce za rok 2022 na prerokovanie. Po zapracovaní všetkých návrhov a pripomienok bola vypracovaná hodnotiacia správa, ktorá tvorí prílohu tohto emailu.

Priebeh hlasovania

Výbor bude v rámci svojej pôsobnosti hlasovať o uznesení č. 12/2023 elektronickou formou per rollam zaslaním emailu na adresu Ludmila.Stecova@minv.sk. Hlasovanie bude ukončené 28.07.2023 o 14.00 hod. Prosíme Vás, aby ste k uzneseniu hlasovali slovíčkom „súhlasím“, „nesúhlasím“ alebo „zdržal sa hlasovania“.

Slovíčko „súhlasím“ znamená, že s uznesením súhlasíte v plnom znení. Slovo „nesúhlasím“ znamená, že s uznesením nesúhlasíte.

Uznesenie 12/2023

Riadiaci výbor najmenej rozvinutého okresu Medzilaborce **prerokoval a schválil znenie Hodnotiacej správy** o plnení plánu rozvoja najmenej rozvinutého okresu Medzilaborce k 31.12.2022 s dôrazom na zhodnotenie plnenia cieľov plánu rozvoja, a tak ako je uvedená v prílohe bude predložená na MIRRI SR.

Hodnotiaca správa o plnení plánu rozvoja najmenej rozvinutého okresu okres Medzilaborce k 31.12.2022¹⁾ s dôrazom na zhodnotenie plnenia cieľov plánu rozvoja

1. Všeobecné informácie

Okres bol dňa 30.09.2017 zaradený Ústredím práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky do zoznamu najmenej rozvinutých okresov podľa zákona č. 336/2015 Z. z. o podpore najmenej rozvinutých okresov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“). Plán rozvoja najmenej rozvinutého okresu Medzilaborce (ďalej len „PR“) bol schválený dňa 03.07.2018 uznesením vlády SR č. 305/2018.

Dodatky k PR:

Číslo dodatku k PR	Dátum schválenia dodatku k PR
1.	04.01.2019
2.	03.03.2020

2. Východisková situácia

Údaje na úrovni okresu k termínu 30.06.2017 (*posledný deň mesiaca, ktorý je posledným mesiacom kalendárneho štvrťroka pred zaradením okresu medzi najmenej rozvinuté okresy, napr. dátum zaradenia okresu do zoznamu najmenej rozvinutých okresov je 15.12.2015, potom údaje budú k 30.09.2015*).

Miera evidovanej nezamestnanosti (<i>ďalej len „MEN“</i>)	15,14 % ²⁾
Počet obyvateľov okresu	12 050
Počet ekonomicky aktívneho obyvateľstva (<i>ďalej len „EAO“</i>)	5 666
Počet uchádzačov o zamestnanie (<i>ďalej len „UoZ“</i>)	1 051
Počet disponibilných UoZ	858

¹⁾ Obdobie, za ktoré sa predkladá správa je od schválenia PR do 31. 12. 2022.

²⁾ Zdroj ÚPSVaR Stropkov - https://www.upsvr.gov.sk/statistiky/nezamestnanost-mesacne-statistiky/kopia-2016.html?page_id=671750.

Zoznam výziev na predkladanie žiadostí o poskytnutie RP (ďalej len „výzva“) vyhlásených okresným úradom od schválenia PR do 31.12.2022 kalendárneho roka, za ktorý sa správa predkladá.

Číslo výzvy	Dátum zverejnenia výzvy
Výzva č. 01/OÚ ML/2018	24.08.2018
Výzva č. 02/OÚ ML/2019	14.03.2019
Výzva č. 03/OÚ ML/2019	29.07.2019
Výzva č. 04/OÚ ML/2020	17.03.2020
Výzva č. 05/OÚ ML/2020	01.07.2020
Výzva č. 06/OÚ ML/2020	21.08.2020
Výzva č. 07/OÚ ML/2020	17.09.2020
Výzva č. 08/OÚ ML/2021	25.02.2021
Výzva č. 09/OÚ ML/2021	09.06.2021
Výzva č. 10/OÚ ML/2021	03.09.2021
Výzva č. 11/OÚ ML/2022	01.07.2022

3. Cieľ/ciele Plánu rozvoja

Strategický cieľ plánu je efektívne využívanie dostupných lokálnych zdrojov, integrácia a synergia rozvojových impulzov, zdrojov a subjektov. Tak vytvoriť na území okresu Medzilaborce do roku 2023 priaznivé prostredie pre trvalo udržateľný rozvoj a rast zamestnanosti vytvorením podmienok pre tvorbu 377 pracovných miest (plánovaný úbytok MEN o 6,65 %) a zvyšovanie kvality života obyvateľov. Cieľom jednotlivých opatrení je zavádzanie inovácií, podpora ekologickejšieho a konkurencieschopnejšieho hospodárstva, pri rešpektovaní obmedzenosti zdrojov.

4. Priority a prioritné oblasti PR a zdroje financovania PR

Uveďte plánovaný počet PM a celkový rozpočet v EUR na Priority a Prioritné oblasti. Celkový rozpočet ďalej rozčleňte na regionálny príspevok (ďalej len „RP“) a prostriedky z fondov Európskej únie (ďalej len „fondy EÚ“).

Priorita a Prioritná oblasť	Rozpočet v EUR	z toho RP v EUR	z toho fondy EÚ v EUR	Plánovaný počet PM
A. Systémové opatrenia Akčného plánu na úrovni NRO Medzilaborce	100 000	100 000	0	1
1. Prioritná oblasť: Ekonomika	17 053 000	740 000	6 366 000	250
2. Prioritná oblasť: Vzdelávanie a adaptácia pracovnej sily na potreby trhu	500 000	100 000	380 000	10
3. Prioritná oblasť: Služby	20 901 000	645 000	10 128 000	116
Spolu	38 554 000	1 585 000	16 874 000	377

5. Ročné priority akčného plánu

Zoznam ročných priorít akčného plánu projektov na realizáciu cieľov PR k 31.12.2022 v platnom znení.

Tabuľku pripravte pre každý rok ročných priorít osobitne.

Priorita a Prioritná oblasť	Rok	RP na rok ročných priorít v EUR	RP celkovo v EUR	Plánovaný počet PM
A. Systémové opatrenia Akčného plánu na úrovni NRO Medzilaborce	2018	29 358,00	29 358,00	1
1. Prioritná oblasť: Ekonomika	2019	240 000,00	240 000	9
3. Prioritná oblasť: Služby	2019	219 100,00	219 100	17
A. Systémové opatrenia Akčného plánu na úrovni NRO Medzilaborce	2020	22 544,00	22 544,00	0
1. Prioritná oblasť: Ekonomika	2020	647 000,00	647 000,00	12
3. Prioritná oblasť: Služby	2020	50 000,00	50 000,00	2
1. Prioritná oblasť: Ekonomika	2021	130 163,82	130 163,82	0,5
2. Prioritná oblasť: Vzdelávanie a adaptácia pracovnej sily na potreby trhu	2021	99 759,00	99 759,00	2
3. Prioritná oblasť: Služby	2021	62 992,71	62 992,71	0
1. Prioritná oblasť: Ekonomika	2022	84 082,47	84 082,47	4
2. Prioritná oblasť: Vzdelávanie a adaptácia pracovnej sily na potreby trhu	2022	0,00	0,00	0
3. Prioritná oblasť: Služby	2022	0,00	0,00	0
Spolu	5	1 585 000,00	1 585 000,00	47,5

6. Realizácia aktivít zaradených ročných priorít k 31.12.2022

Prehľad aktivít ročných priorít a stav ich plnenia

Rok ³⁾	Por. číslo	Číslo uznesenia	Zodpovedný subjekt	Názov aktivity	Stav (ukončená / v realizácii / bez začatia / nesplnená)	Poznámka
2018	1	84/2019	ÚPPVII, MV SR	Rozvoj kvalifikovaného poradenstva a sieťovania aktérov regionálneho rozvoja a aktérov súvisiacich sektorových politík v okrese.	ukončená	-
2019	1	84/2019	ÚPPVII, MV SR	Rozvoj kvalifikovaného poradenstva a sieťovania aktérov regionálneho rozvoja a aktérov súvisiacich sektorových politík v okrese.	ukončená	-
2020	1	615/2019	-	Súlad s prioritnou oblasťou 1. Ekonomika, opatrenie 1.1 Zvýšenie výkonnosti MSP v oblasti pôdohospodárstva, aj prostredníctvom diverzifikácie činnosti	ukončená	-
2020	2	739/2020	-	Súlad s prioritnou oblasťou 1. Ekonomika, opatrenie 1.2 Zvýšenie výkonnosti podnikateľských subjektov s dôrazom na MSP v oblasti priemyslu a službách, aj s využitím inovácií a lepšie využitie priemyselných areálov.	ukončená	-
2020	3	615/2019 739/2020	-	Súlad s prioritnou oblasťou 1. Ekonomika: 1.4 Zhodnotenie rozvojového potenciálu okresu v oblasti cestovného ruchu, zvyšovanie dostupnosti produktov a služieb budovaním a rekonštrukciou infraštruktúry	ukončená	-
2020	4	615/2019	-	Súlad s prioritnou oblasťou 3. Služby: 3.1 Zvýšenie dostupnosti sociálnych služieb, zvýšenie kvality súvisiacej infraštruktúry	ukončená	-
2021	1	-	-	Je v súlade s prioritnou oblasťou 1 Ekonomika, opatrenie: 1.1 Zvýšenie výkonnosti MSP v oblasti pôdohospodárstva, aj prostredníctvom diverzifikácie činností	ukončená	-
2021	2	-	-	Je v súlade s prioritnou oblasťou 1 Ekonomika, opatrenie: 1.2 Zvýšenie výkonnosti podnikateľských subjektov s dôrazom na MSP v oblasti priemyslu a služieb, aj s využitím inovácií a lepšie využitie priemyselných areálov	ukončená	-
2021	3	-	-	Je v súlade s prioritnou oblasťou 1 Ekonomika, opatrenie: 1.3 Vytvorenie priaznivého prostredia pre sociálne podnikanie.	ukončená	-

³⁾ Rok ročných priorít.

2021	4	-	-	Je v súlade s prioritnou oblasťou 1 Ekonomika, opatrenie: 1.4 Zhodnotenie rozvojového potenciálu okresu v oblasti cestovného ruchu, zvyšovanie dostupnosti produktov a služieb budovaním a rekonštrukciou infraštruktúry.	ukončená	-
2021	5	-	-	Je v súlade s prioritnou oblasťou 2 Vzdelávanie, opatrenie: 2.1 Zvýšenie efektívnosti vzdelávania a praktická príprava pre trh práce.	ukončená	-
2021	6	-	-	Je v súlade s prioritnou oblasťou 3 Služby, opatrenie: 3.1 Zvýšenie dostupnosti sociálnych služieb, zvýšenie kvality súvisiacej infraštruktúry.	ukončená	-
2021	7	-	-	Je v súlade s prioritnou oblasťou 3 Služby, opatrenie: 3.2 Zvýšenie dostupnosti nájomného bývania.	ukončená	-
2021	8	-	-	Je v súlade s prioritnou oblasťou 3 Služby, opatrenie: 3.3 Dobudovanie a skvalitnenie technickej a environmentálnej infraštruktúry.	ukončená	-
2021	9	-	-	Je v súlade s prioritnou oblasťou 3 Služby, opatrenie: 3.4 Minimalizácia negatívnych účinkov vzniku a nakladania s odpadmi a zhodnocovanie biologicky rozložiteľných odpadov a triedenie odpadu.	ukončená	-
2021	10	-	-	Je v súlade s prioritnou oblasťou 3 Služby, opatrenie: 3.5 Protipodvodňové opatrenia a adaptácia na klimatickú zmenu.	ukončená	-
2021	11	-	-	Je v súlade s prioritnou oblasťou 3 Služby, opatrenie: 3.6 Lepšie hospodárenie s energiami.	ukončená	-
2022	1	-	-	Zhodnotenie rozvojového potenciálu okresu v oblasti cestovného ruchu, zvyšovanie dostupnosti produktov a služieb budovaním a rekonštrukciou infraštruktúry.	ukončená	-
2022	2	-	-	Vytvorenie priaznivého prostredia pre sociálne podnikanie.	ukončená	-

7. Realizácia projektov zo zoznamu projektov príslušného NRO k 31.12.2022, za ktorý je hodnotenie predkladané

P. č.	Číslo uznesenia vlády	Prijímateľ	Priorita	Opatrenie	Číslo výzvy	Účel poskytnutia RP	Výška RP v EUR	Počet PM ⁴⁾	Stav (ukončený / v realizácii / bez začatia / nesplnený)	Poznámka
-------	-----------------------	------------	----------	-----------	-------------	---------------------	----------------	------------------------	--	----------

⁴⁾ Súčet priamo vytvorených pracovných miest.

1		Miestna akčná skupina LABOREC, o. z.	A. Systémové opatrenia akčného plánu.	A.1 Centrum podpory regionálneho rozvoja	Bez výzvy	Zabezpečenie aktivít, vybavenia a prevádzky centra podpory regionálneho rozvoja okresu Medzilaborce	29 358,00	1	ukončený	
2	84/2019	Eurotrend, n. o.	3. Služby	3.1 Zvýšenie dostupnosti sociálnych služieb, zvýšenie kvality súvisiacej infraštruktúry	01/OÚ ML/2018	Výstavba budovy kuchyne v areáli zariadenia sociálnych služieb Eurotrend	74 100,00	5	ukončený	
3	84/2019	VITALIS, n. o.	3. Služby	3.1 Zvýšenie dostupnosti sociálnych služieb, zvýšenie kvality súvisiacej infraštruktúry	01/OÚ ML/2018	Zvýšenie kapacity a modernizácia domova sociálnych služieb	145 000,00	12	ukončená	
4	334/2019	STROJLAB, s. r. o.	1. Ekonomika	1.2 Zvýšenie výkonnosti podnikateľských subjektov s dôrazom na MSP v oblasti priemyslu a službách, aj s využitím inovácií a lepšie využitie priemyselných areálov.	02/OÚ ML/2019	Vybudovanie nadstavby sociálneho zariadenia pre zamestnancov v areáli STROJLAB, s. r. o.	80 000,00	4	ukončený	
5	334/2019	Michal Halas - MILA	1. Ekonomika	1.1 Zvýšenie výkonnosti MSP v oblasti pôdohospodárstva, aj prostredníctvom diverzifikácie činnosti	02/OÚ ML/2019	Skvalitnenie chovu hovädzieho dobytká prostredníctvom nákupu poľnohospodárskej techniky	20 000,00	1	ukončený	
6	334/2019	EUROHOTEL LABOREC, s. r. o.	1. Ekonomika	1.4 Zhodnotenie rozvojového potenciálu okresu v oblasti cestovného ruchu, zvyšovanie dostupnosti produktov a služieb budovaním a rekonštrukciou infraštruktúry	02/OÚ ML/2019	Výmena strechy, kotolne a fasády hotela	140 000,00	4	v realizácii	Zmena majiteľa 4.1.2022
7	615/2019	MAS Laborec, o. z.	A. Systémové opatrenia akčného plánu	A.1 Centrum podpory regionálneho rozvoja	03/OÚ ML/2019	Úhrada výdavkov spojených so zabezpečením prevádzky a činnosti Centra regionálneho rozvoja okresu Medzilaborce	22 544,00	1	ukončený	CP boli zrušené k 31.12.2020
8	615/2019	Marián Lazor	1. Ekonomika	1.1 Zvýšenie výkonnosti MSP v oblasti pôdohospodárstva, aj	03/OÚ ML/2019	Skvalitnenie chovu hovädzieho dobytká prostredníctvom nákupu poľnohospodárskej techniky.	20 000,00	1	ukončený	

				prostredníctvom diverzifikácie činnosti		Zvýšenie výkonnosti MSP v oblasti pôdohospodárstva.				
9	615/2019	MIBUR, s. r. o.	1. Ekonomika	1.1 Zvýšenie výkonnosti MSP v oblasti pôdohospodárstva, aj prostredníctvom diverzifikácie činnosti	03/OÚ ML/2019	Skvalitnenie chovu hovädzieho dobytku prostredníctvom nákupu poľnohospodárskej techniky. Zvýšenie výkonnosti MSP v oblasti pôdohospodárstva.	5 000,00	0	ukončený	
10	615/2019	AGROMON, s. r. o. Krásny Brod	1. Ekonomika	1.1 Zvýšenie výkonnosti MSP v oblasti pôdohospodárstva, aj prostredníctvom diverzifikácie činnosti	03/OÚ ML/2019	Skvalitnenie chovu hovädzieho dobytku prostredníctvom nákupu poľnohospodárskej techniky. Zvýšenie výkonnosti MSP v oblasti pôdohospodárstva.	20 000,00	1	ukončený	
11	615/2019	TYPTON, s. r. o.	1. Ekonomika	1.4 Zhodnotenie rozvojového potenciálu okresu v oblasti cestovného ruchu, zvyšovanie dostupnosti produktov a služieb budovaním a rekonštrukciou infraštruktúry	03/OÚ ML/2019	Zvýšenie kvality cestovného ruchu a poskytovaných služieb v meste Medzilaborce výstavbou vonkajšieho bazéna.	200 000,00	5	ukončený	
12	615/2019	Lucia Zelinková	1. Ekonomika	1.1 Zvýšenie výkonnosti MSP v oblasti pôdohospodárstva, aj prostredníctvom diverzifikácie činnosti	03/OÚ ML/2019	Skvalitnenie chovu hovädzieho dobytku prostredníctvom výstavby montovanej haly a oplotenia na ustajnenie dobytku. Zvýšenie výkonnosti MSP v oblasti pôdohospodárstva	20 000,00	0	ukončený	
13	615/2019	Mesto Medzilaborce	1. Ekonomika	1.4 Zhodnotenie rozvojového potenciálu okresu v oblasti cestovného ruchu, zvyšovanie dostupnosti produktov a služieb budovaním a rekonštrukciou infraštruktúry	03/OÚ ML/2019	Zvýšenie turistického potenciálu mesta a okolia Medzilaboriec prostredníctvom rozvoja a propagácie Rusínov/rusínskeho rázu regiónu.	30 000,00	0	ukončený	
14	615/2019	Centrum pre deti a rodiny sv. Nikolaja	3. Služby	3.1 Zvýšenie dostupnosti sociálnych služieb, zvýšenie kvality súvisiacej infraštruktúry	03/OÚ ML/2019	Výstavba výtahu v Centre pre deti a rodiny sv. Nikolaja v Medzilaborciach.	50 000,00	2	ukončený	
15	739/2020	Dušan Papiak DPD	1. Ekonomika	1.2 Zvýšenie výkonnosti podnikateľských subjektov	05/OÚ ML/2020	Rekonštrukcia a zateplenie montovanej haly za účelom	112 000,00	3	ukončený	

				s dôrazom na MSP v oblasti priemyslu a službách, aj s využitím inovácií a lepšie využitie priemyselných areálov.		zvýšenia výrobnnej kapacity a zlepšenia a skvalitnenia pracovných podmienok zamestnancov.				
16	739/2020	Tibor Firkaľ DREVOPAL	1. Ekonomika	1.2 Zvýšenie výkonnosti podnikateľských subjektov s dôrazom na MSP v oblasti priemyslu a službách, aj s využitím inovácií a lepšie využitie priemyselných areálov.	05/OÚ ML/2020	Zabezpečenie kvality drevospracujúcej výroby nákupom novej technológie pri výrobe paliet.	40 000,00	1	ukončený	
17	739/2020	Mesto Medzilaborce	1. Ekonomika	1.4 Zhodnotenie rozvojového potenciálu okresu v oblasti cestovného ruchu, zvyšovanie dostupnosti produktov a služieb budovaním a rekonštrukciou infraštruktúry	05/OÚ ML/2020	Zvýšenie návštevnosti v oblasti cestovného ruchu výstavbou vlakovkej a autobusovej stanice.	200 000,00	0	ukončený	
18		Obec Krásny Brod	3. Služby	3.6 Lepšie hospodárenie s energiami	08/OÚ ML/2021	Rekonštrukcia plynovej kotolne Obecného úradu Krásny Brod s cieľom zníženia energetickej náročnosti vykurovania budovy, v ktorej je sústredená väčšina základných služieb obce a prebieha v nej väčšina komunitných aktivít pre obyvateľov obce.	17 982,00	0	ukončený	
19		Obec Brestov nad Laborcom	1. Ekonomika	1.4 Zhodnotenie rozvojového potenciálu okresu v oblasti cestovného ruchu, zvyšovanie dostupnosti produktov a služieb budovaním a rekonštrukciou infraštruktúry.	08/OÚ ML/2021	Úprava priestranstva pred obecnou drevenicou, výstavba altánku, ako oddychovej voľnočasovej zóny a nového produktu cestovného ruchu.	10 231,61	0	ukončený	
20		Obec Rošovce	1. Ekonomika	1.4 Zhodnotenie rozvojového potenciálu okresu v oblasti	08/OÚ ML/2021	Zvýšenie turistickej atraktivity obce Rošovce zhodnotením jej potenciálu v oblasti cestovného	27 597,60	0	ukončený	

				cestovného ruchu, zvyšovanie dostupnosti produktov a služieb budovaním a rekonštrukciou infraštruktúry.		ruchu prostredníctvom dostupnosti produktov a budovaním atrakcií zriadením Galérie ľudových tradícií a úpravou verejného priestranstva v obci				
21		Obec Palota	1. Ekonomika	1.4 Zhodnotenie rozvojového potenciálu okresu v oblasti cestovného ruchu, zvyšovanie dostupnosti produktov a služieb budovaním a rekonštrukciou infraštruktúry.	08/OÚ ML/2021	Rekonštrukcia turistickej ubytovne za účelom dosiahnutia optimálneho stavu sociálno-technického zabezpečenia budovy v prospech skvalitnenia turistickej infraštruktúry, ktorá prichádza do regiónu	68 570,61	0	ukončený	
22		Obec Zbudská Belá	1. Ekonomika	1.4 Zhodnotenie rozvojového potenciálu okresu v oblasti cestovného ruchu, zvyšovanie dostupnosti produktov a služieb budovaním a rekonštrukciou infraštruktúry.	08/OÚ ML/2021	Podpora, oživenie a rozvoj výkonnosti lokálnej ekonomiky v regióne Rusínov a zatriaktivnenie obce pre návštevníkov	23 764,00	0,5	ukončený	
23		Obec Radvaň nad Laborcom	3. Služby	3.1 Zvýšenie dostupnosti sociálnych služieb, zvýšenie kvality súvisiacej infraštruktúry.	08/OÚ ML/2021	Zabezpečenie materiálo – technických vybavenia pre obecný klub dôchodcov a jeho opätovné sfunkčnenie	10 000,00	0	ukončený	
24		Obec Rokytovce	3. Služby	3.1 Zvýšenie dostupnosti sociálnych služieb, zvýšenie kvality súvisiacej infraštruktúry.	08/OÚ ML/2021	Zvýšenie dostupnosti služieb a oživenie kultúrno-spoločenského prostredia pre majoritu Rusínov	20 010,71	0	ukončený	
25		Obec Výrava	3. Služby	3.3 Dobudovanie a skvalitnenie technickej a environmentálnej infraštruktúry	08/OÚ ML/2021	Zvýšenie životnej úrovne občanov a zlepšenie podmienok ovplyvňujúcich ekonomický rozvoj územia	15 000,00	0	ukončený	
26		Obec Čabiny	2. Vzdelávanie a adaptácia pracovnej sily na potreby trhu,	2.1 Zvýšenie efektívnosti vzdelávania a praktická príprava na trh práce.	09/OÚ ML/2021	Rozšírenie kapacity materskej školy o zrekonštruovanú herňu, telocvičňu, jedálne a oprava zatekajúcej strechy	99 759,00	2	ukončený	

27		Turizmus Laborec, o. z.	1. Ekonomika	1.4. Zhodnotenie rozvojového potenciálu okresu v oblasti cestovného ruchu, zvyšovanie dostupnosti produktov a služieb budovaním a rekonštrukciou infraštruktúry.	10/OÚ ML/2021	Zariadenie regionálnej kancelárie cestovného ruchu, ktorá bude slúžiť zároveň ako turistické informačné centrum a centrum prvého kontaktu v okrese Medzilaborce	20 000,00	2	bez začatia	Nebude sa realizovať
28		Obec Čertižné	1. Ekonomika	1.4. Zhodnotenie rozvojového potenciálu okresu v oblasti cestovného ruchu, zvyšovanie dostupnosti produktov a služieb budovaním a rekonštrukciou infraštruktúry.	10/OÚ ML/2021	Rekonštrukciou hrobových miest, prístupovej cesty, chodníka a úpravou priestranstva sa vytvorí miesto voľnočasovej oddychovej zóny a zároveň vznikne nová atrakcia pre cestovný ruch v obci Čertižné s názvom Národný cintorín Rusínov.	20 000,00	0	bez začatia	Projekt bude zrealizovaný do konca roka 2023.
29		Služby – Medzilaborce s. r. o.	1. Ekonomika	1.3 Vytvorenie priaznivého prostredia pre sociálne podnikanie	10/OÚ ML/2021	Nákup technologického vybavenia sociálneho podniku Služby – Medzilaborce, s. r. o.	20 000,00	1	ukončený	
30		CHETRA SK s. r. o.	1. Ekonomika	1.4. Zhodnotenie rozvojového potenciálu okresu v oblasti cestovného ruchu, zvyšovanie dostupnosti produktov a služieb budovaním a rekonštrukciou infraštruktúry.	11/OÚ ML/2022	Zvýšenie kvality cestovného ruchu v meste Medzilaborce prostredníctvom vytvorenia požičovne bicyklov.	24 082,47	1	ukončený	

8. Hodnotenie plnenia ročných priorít

Od začatia prvého plánu rozvoja pre najmenej rozvinutý okres Medzilaborce v roku 2018 bolo vyhlásených 11 výziev, z ktorých sa realizuje 30 projektov, z toho je 27 už zrealizovaných.

K projektu pod poradovým číslom 6, ktorý je uvedený v realizácii nevieme doložiť kedy a ako bude ukončený, pretože samotný hotel zmenil majiteľa 4.1.2022 a bol premenovaný na Art Hotel s.r.o..

Projekt pod poradovým číslom 27 je bez začatia. Žiadateľ o regionálny príspevok - Turizmus Laborec, o. z. nám telefonicky oznámil, že neplánuje projekt zrealizovať. Formálne záležitosti bude riešiť s MIRRI SR.

Projekt pod poradovým číslom 28 je bez začatia. Odôvodnenie žiadateľa je nasledovné:

„Nakoľko podľa zmluvy 113/2022 je poskytnutie regionálneho príspevku podľa Čl. II bod c) na kapitálový výdaj je prijímateľ povinný použiť do 31. decembra prvého roku nasledujúceho po roku v ktorom bol regionálny príspevok poskytnutý ak bol poskytnutý vo forme kapitálového transferu.

Nám bol regionálne príspevok poskytnutý dňa 31.05.2022 čiže v roku 2022 a je použiteľný do 31.12.2023. Stále sme v termíne a na začatí prác sa začína jednanie s dodávateľom.“

9. Hodnotenie plnenia PR a ročných priorít v súlade s podporenými projektami

Základné údaje o MEZ a disponibilných UoZ k roku hodnotenia a ich porovnanie s údajmi k termínu zaradenia okresu medzi NRO (dátum vid'. bod 2).

Ukazovateľ	Stav k 31.12. 2022 ⁵⁾	Rozdiel oproti termínu zaradenia medzi NRO (absolútne a percentuálne)
Miera evidovanej nezamestnanosti (MEN)	13,4 %	- 1,74 %
Počet obyvateľov okresu	10 782	- 1 268 / - 10,52 %
Počet ekonomicky aktívneho obyvateľstva (EAO)	5 291	- 375 / - 6,62 %
Počet uchádzačov o zamestnanie (UoZ)	828	- 223 / - 21,22 %
Počet disponibilných UoZ	709	- 149 / - 17,36 %

Údaje o výške verejných prostriedkov súvisiacich s plnením PR poskytnutých od schválenia PR vládou SR k roku 31.12. 2022 (kumulatívne).

Priorita a Prioritná oblasť	Plánované PM	Vytvorené PM	Fondy EÚ plán v EUR	Fondy EÚ zmluva v EUR	RP plán v EUR	RP zmluva v EUR
A. Systémové opatrenia Akčného plánu na úrovni NRO Medzilaborce	1	1	0,00	0,00	100 000,00	51 902,00
Prioritná oblasť: 1 Ekonomika	250	24,5 priamo	6 366 000,00	1 677 896,93	740 000,00	1 101 246,29
Prioritná oblasť: 1 Ekonomika z PRV				493 360,17		
Prioritná oblasť: Vzdelávanie a adaptácia pracovnej sily na potreby trhu	10	2	380 000,00	3 860 605,95	100 000,00	99 759,00
Prioritná oblasť: Služby	116	19	10 128 000,00	2 492 854,97	645 000,00	332 092,71
Prioritná oblasť: Služby z PRV				468 272,90		
Spolu	377	46,5	16 874 000,00	8 992 990,92	1 585 000,00	1 585 000,00

⁵⁾ Zdroj ÚPSVaR Stropkov - https://www.upsvr.gov.sk/statistiky/nezamestnanost-mesacne-statistiky/2022.html?page_id=1153450.

10. Vyhodnotenie zverejnených výziev v nadväznosti na plnenia PR

Okresný úrad Medzilaborce zverejnil k 31.12.2022 jedenásť výziev.

Číslo výzvy	Počet prihlásených žiadateľov	Žiadatelia zaradení do návrhu ročných priorít	Oblasť	Použitá finančná prostriedky z RP v EUR	Počet PM	Poznámka
01/OÚ ML/2018	6	2	Služby	219 100,00	17	
02/OÚ ML/2019	3	3	Ekonomika	240 000,00	9	Jeden projekt je evidovaný v realizácii. Je naňho naviazaných 140 000,00 EUR a 4 pracovné miesta.
03/OÚ ML/2019	14	8	Systémové opatrenia, Ekonomika, Služby	367 544,00	10	
04/OÚ ML/2020	3	3		0,00	0	
05/OÚ ML/2020	8	3	Ekonomika	352 000,00	4	
06/OÚ ML/2020	16	2		0,00	0	
07/OÚ ML/2021	1	1		0,00	0	
08/OÚ ML/2021	13	8	Ekonomika, Služby	193 156,53	0,5	
09/OÚ ML/2021	3	1	Vzdelávanie a adaptácia pracovnej sily na potreby trhu	99 759,00	2	
10/OÚ ML/2021	7	3	Ekonomika	60 000,00	3	Jeden zo žiadateľov od projektu odstúpil. Reálne teda bude použitých 40 000,00 EUR a vytvorí sa 1 pracovné miesto.
11/OÚ ML/2022	3	1	Ekonomika	24 082,47	1	

11. Slovné zhodnotenie plnenia PR a ročných priorít za príslušný hodnotený rok

Porovnanie údajov za okres, kraj a národný priemer za jednotlivé roky plnenia AP vrátane prognózy, ak existuje.

Pôvodne plán počítal s vytvorením 377 pracovných miest, ktoré mali byť vytvorené s celkovými nákladmi 38 554 000 EUR, na ktorých sa malo podieľať 16 874 000 EUR z programov spolufinancovaných z EŠIF a iba 1 585 000 EUR z regionálneho rozpočtu. Pre výpočet koľko PM z 377 pracovných miest malo byť vytvorených z regionálneho príspevku sme použili 2 metódy.

Celkový rozpočet v EUR	38 554 000,00	100 %
Výška verejných zdrojov z programov spolufinancovaných z EŠIF v EUR	16 874 000,00	-
Výška RP v EUR	1 585 000,00	4,11 %

Z celkového rozpočtu 38 554 000,00 EUR je regionálny príspevok 4,11 %. Z plánovaného počtu vytvorenia 377 pracovných miest, malo byť z regionálneho príspevku vytvorených 15,5 pracovných miest, reálne však bolo vytvorených 46,5 pracovných miest.

Plánované PM	377	100 %
Plánované PM z RP	15,5	4,11 %

Pokiaľ by sme uplatnili prepočet výšky regionálneho príspevku 1 585 000 EUR, aký mal byť použitý pri pravidle, že na jedno pracovné miesto sa má viazať cca 40 000 EUR, tak v tomto prípade malo byť vytvorených 39,62 pracovných miest. Počet týchto pracovných miest je prekročený, keďže v konečnom dôsledku bolo vytvorených 46,5 pracovných miest, aj keď reálne to však bude o minimálne dve pracovné miesta menej, pretože sa jeden projekt nezrealizuje a jeden, z ktorého mali vzniknúť 4 pracovné miesta je stále v realizácii.

Výška RP v EUR	1 585 000,00
40 000,00	1 PM
1 585 000,00	39,625 PM

Ak by sme brali do úvahy miesta vytvorené Úradom práce sociálnych vecí a rodiny v počte 323 pracovných miest, ktoré boli vytvorené v rámci aktívnych opatrení trhu práce, financované z národných projektov a to z Európskeho sociálneho fondu a štátneho rozpočtu, konečný počet by bol 369,5 pracovných miest čo je 98,01 % z plánovaných 377. Použitých by malo byť 1 585 000,00 EUR formou regionálnych príspevkov, čo je z celkových vyčlenených prostriedkov na regionálny príspevok do roku 2023 – 100 %. Uvedený stav bude v prípade, ak sa zrealizujú všetky projekty. V konečnom dôsledku vzniklo z regionálneho príspevku viac pracovných miest ako bolo plánované.

Miera evidovanej nezamestnanosti bola pred začatím plnenia plánu rozvoja vyššia oproti národnému priemeru o 5,69 %. V roku 2022 sa toto percento zvýšilo na 7,14 %, z čoho vyplýva, že situácia sa v tomto smere zhoršila. **Miera evidovanej nezamestnanosti** ⁵⁾ bola v okrese Medzilaborce pri začatí realizácie plánu rozvoja 15,14 %. Plánovaný úbytok mal byť 6,65 %, teda výsledná MEN do roku 2023 sa mala znížiť na 8,49 %. K 31.12.2022 je evidovaná na percentuálnej hodnote 13,04 %, čo je pokles oproti termínu zaradenia okresu Medzilaborce medzi najmenej rozvinuté okresy len o 1,74 % a **oproti roku 2021 vzrástla o necelé 1 %**.

	MEN národný priemer	MEN v Prešovskom kraji	MEN v okrese Medzilaborce
2018	5,04 %	8,61 %	10,73 %
2019	4,92 %	8,19 %	10,07 %
2020	7,57 %	11,39 %	13,55 %
2021	6,76 %	10,75 %	12,07 %
2022	5,90 %	9,98 %	13,04 %

Z nižšie uvedených štatistík vyplýva, že najmenej rozvinutý okres Medzilaborce za posledných 5 rokov, nezaznamenal výrazný progres. Situácia sa v ňom nezlepšila a okres nedobieha Slovensko, naopak z niektorých štatistík vyplýva, že sa oproti Slovensku situácia zhoršila. Chybou nie je zlá alebo nesprávna realizácia plánu rozvoja, pretože ten bol v mnohých smeroch nápomocný a splnený na 90 % (z 30 projektov je k 31.12.2022 zrealizovaných 27). Za malé negatívum v jeho plnení by sa dalo uviesť, že značná časť finančných prostriedkov z regionálneho príspevku bola nasmerovaná do mesta Medzilaborce a okolitých obcí - čiastka 542 915,53 EUR z čoho bolo vytvorených len 2,5 PM. Málo boli podporovaní lokálni aktéri podieľajúci sa na tvorbe pracovných miest napríklad sociálne podniky (podporený iba jeden čiastkou 20 000,00 EUR), tie však vznikli

nedávno, teda o regionálny príspevok nežiadali. V okrese Medzilaborce sú zaevidované k 31.12.2022 tri sociálne podniky (dva vznikli v roku 2020 a jeden 2021). Vzhľadom na to, že výzvy sú dopytovo orientované, je plnenie plánu závislé na žiadateľoch a teda šírke podnikateľského prostredia, ktoré je v okrese Medzilaborce výrazné obmedzené.

Okresný úrad vynaložil v rámci svojich kompetencií maximálnu snahu v informovanosti o možnosti čerpania regionálneho príspevku a o podmienkach jeho získania o čom svedčí počet prijatých žiadostí o regionálny príspevok - 75 v rámci jedenástich výziev, z čoho bolo možné finančne pokryť len 30 žiadostí, ktoré spĺňali náležitosti, aj to nie v plnej požadovanej výške. Zamestnanci OÚ absolvovali množstvo osobných, telefonických i virtuálnych konzultácií a diskusií so žiadateľmi, respektíve záujemcami. Zorganizovali niekoľko stretnutí so starostami obcí a primátorom mesta (napr. v termínoch 26.04.2018, 04.04.2022, 24.03.2023), osobne navštevovali obce, stretávali sa s lokálnymi aktérmi, živnostníkmi a podnikateľmi. Zúčastňovali sa na všetkých odborných podujatiach organizovaných MIRRI SR a VÚC. Od marca 2020 však boli stretnutia obmedzené z dôvodu pandemických opatrení spojených so šírením vírusu COVID 19. Mnohé obce a inštitúcie mali problém s online komunikáciou, pretože neboli dostatočne IT vybavené a pomerne veľa oblastí v okrese nemá internetové pokrytie.

Napriek týmto snahám plán rozvoja nepriniesol požadovaný efekt, hlavne z dôvodu nenadväznosti jednotlivých projektov na projekty z eurofondov a ich neprepojenosť, tak ako to bolo v pláne rozvoja zamýšľané a plán rozvoja sa zúžil iba na čerpanie regionálneho príspevku. Ekonomicko-sociálny rozvoj v okrese je dlhodobou charakterizovaný pretrvávaním nízkej úrovne v kvalitatívnych a kvantitatívnych charakteristikách regiónu, ako aj skoro žiadnych perspektívnych faktoroch rozvoja a konkurenčných výhod oproti Slovenskej republike. Existujúca znevýhodnenosť ekonomickej výkonnosti, jeho teritoriálne umiestnenie so zlou infraštruktúrou predstavuje jeden z najzávažnejších problémov regionálneho rozvoja. Slabé podnikateľské prostredie, slabá ekonomická sila obyvateľstva, rapídne starnutie a znižovanie počtu obyvateľov sú negatívne faktory, ktoré aj splnený plán rozvoja nedokáže odstrániť. Jedným z cieľov regionálnej politiky by mala byť snaha o aplikáciu takých nástrojov, ktoré prispievajú k zmierneniu existujúcich regionálnych rozdielov oproti Slovensku. Východiskom pre dosiahnutie cieľa bude aktívny prístup štátu k smerovaniu finančných zdrojov do odstránenia týchto nedostatkov v nadväznosti na čo prinesie aj splnený plán rozvoja výraznejší požadovaný efekt a odbúrajú sa dlhodobé koncentrované problémy súvisiace s vysokou mierou nezamestnanosti, odchodom mladej a vzdelanej pracovnej sily a nedostatkom investícií a podnikateľských aktivít.

Štruktúra UoZ podľa veku v SR k 31.12.2022 v okrese Medzilaborce SPOLU 828 UoZ, z toho⁵⁾:

Vek	Počet UoZ
do 20 rokov	30
od 20 do 24 rokov	94
od 25 do 29 rokov	95
od 30 do 34 rokov	96
od 35 do 39 rokov	85
od 40 do 44 rokov	104
od 45 do 49 rokov	97
od 50 do 54 rokov	82
od 55 do 59 rokov	97
60 a viac	48

Štruktúra zaradenia UoZ stav k 31. 12. 2022 podľa najvyššieho dosiahnutého vzdelania v SR bola v okrese Medzilaborce SPOLU 828 UoZ z toho⁵⁾ :

Najvyššie dosiahnuté vzdelanie	Počet UoZ
Neukončené základné vzdelanie	68
Základné vzdelanie	307
Nižšie stredné a odborné vzdelanie	6
Stredné odborné vzdelanie	166
Úplné odborné stredné vzdelanie	210
Úplné stredné všeobecné vzdelanie	22
Vyššie odborné vzdelanie	1
Vysokoškolské vzdelanie prvého stupňa	9
Vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa	38
Vysokoškolské vzdelanie tretieho stupňa	1

Najväčší počet UoZ z celkového počtu UoZ k 31.12.2022 tvorí skupina s ukončeným základným vzdelaním – 307 uchádzačov, čo je 37 %. Pri začatí plánu rozvoja to bolo 32,54 %.

Významný je podiel uchádzačov s neukončeným základným vzdelaním a to 68 (8,21 %). Podiel UoZ s nedokončeným základným vzdelaním a ukončeným základným vzdelaním tak tvorí 45,28 % z celkového počtu UoZ. Pri začatí AP to bolo 41,81 %.

Vysoko zastúpená je aj skupina s úplným odborným stredným vzdelaním 25,36 % z celkového počtu UoZ (pri začatí AP to bolo 23,95 %).

Štruktúra znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie k 31.12.2022 v okrese Medzilaborce Spolu 746 znevýhodnených UoZ, z toho⁵⁾:

- **31** občan mladší ako 26 rokov veku, ktorý ukončil príslušným stupňom vzdelania sústavnú prípravu na povolanie v dennej forme štúdia pred menej ako dvomi rokmi a od jej ukončenia nemal pravidelne platené zamestnanie (ďalej len „absolvent školy“),
- **227** občan starší ako 50 rokov veku,
- **434** občan vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie najmenej 12 po sebe nasledujúcich mesiacov (ďalej len „dlhodobo nezamestnaný občan“),
- **379** občan, ktorý dosiahol vzdelanie nižšie ako stredné odborné vzdelanie podľa osobitného predpisu,
- **561** občan, ktorý najmenej 12 po sebe nasledujúcich kalendárnych mesiacov pred zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie nemal pravidelne platené zamestnanie,
- **3** občan, ktorý žije ako osamelá dospelá osoba s jednou alebo viacerými osobami odkázanými na jeho starostlivosť alebo starajúca sa aspoň o jedno dieťa pred skončením povinnej školskej dochádzky,
- **54** občan so zdravotným postihnutím.

K 31.12.2022 v okrese vzrástol počet uchádzačov o zamestnanie oproti roku 2021 o 31, čo je v konečnom dôsledku pokles o 21,22 % oproti začatiu plnenia plánu rozvoja, ale v celkovom prepočte na momentálny počet obyvateľov v okrese je to reálny pokles len o 1 %.

Počet disponibilných uchádzačov o zamestnanie stúpol oproti roku 2021 o 53 UoZ, v celkovom prepočte je to však úbytok o 17,36 % oproti stavu začatia plnenia plánu rozvoja. Reálny percentuálny prepočet počtu disponibilných uchádzačov o zamestnanie v pomere k počtu obyvateľov však zaznamenáva k 31.12.2022 pokles len o 0,54 % oproti začatiu plnenia plánu rozvoja.

Štruktúra uchádzačov o zamestnanie k 31.12.2022 v okrese Medzilaborce podľa doby trvania nezamestnanosti SPOLU 828 UoZ, z toho⁵⁾ :

Doba trvania nezamestnanosti	Počet UoZ
do 3 mesiacov	162
4 až 6 mesiacov	103
7 až 9 mesiacov	72
10 až 12 mesiacov	64
13 až 18 mesiacov	51
19 až 24 mesiacov	49
25 až 30 mesiacov	40
31 až 36 mesiacov	37
37 až 42 mesiacov	36
43 až 48 mesiacov	27
viac ako 48 mesiacov	187

V okrese dominujú UoZ, ktorí sú evidovaní ako nezamestnaní viac ako 48 mesiacov, tvoria 22,58 % z celkového počtu UoZ.

Demografia a prognóza: stredný stav, vekové skupiny, stredná dĺžka života

	2018	2019	2020	2021	2022
Priemerný vek v okrese ML	48,72	48,79	48,96	49,66	50,71

V okrese Medzilaborce bol zaznamenaný pokles počtu obyvateľov o 10,52 % a pokles ekonomicky aktívneho obyvateľstva o 6,62 % oproti začatiu realizácie plánu rozvoja. Pokles bol zaznamenaný aj oproti predošlému roku a to o - 92 obyvateľov a - 146 ekonomicky aktívnych obyvateľov. Zvýšil sa priemerný vek obyvateľstva od predošlého roku o jeden rok a od zaradenia okresu medzi NRO o dva roky, z čoho vyplýva, že v okrese z roka na rok stále prudšie klesá demografická krivka smerom nadol a paralelne s ňou klesá počet ekonomicky aktívneho obyvateľstva.

Z dlhodobého hľadiska má vývoj počtu obyvateľov v okrese klesajúci trend a mortalita je každý rok vyššia ako natalita. Okres patrí v rámci okresov Prešovského kraja k tým s najvyšším priemerným vekom. Hodnota indexu starnutia sa rapídne zvyšuje každý rok. V tomto smere je vývoj v okrese Medzilaborce nepriaznivý, pretože patrí medzi okresy s intenzívnym populačným starnutím.

Hodnota indexu starnutia sa v okrese dlhodobo zvyšuje a je vysoko nad priemerom SR. Okres sa dlhodobo radí medzi okresy s najvyšším podielom obyvateľov v poproduktívnom veku. V rámci PSK je to najvyšší podiel zo všetkých okresov v kraji. Podľa prognózy vývoja stavu obyvateľstva do roku 2035, ktorá bola spracovaná v roku 2013 štatistickým úradom, mal mať okres v roku 2035 - 11 117 obyvateľov. Trend je však oveľa prudší a ako je vyššie uvedené, realita klesania počtu obyvateľov už predstihla prognózu.

Okres Medzilaborce je z hľadiska počtu obyvateľov 10 782 (údaj k 31.12.2022)⁶⁾ najmenším okresom PSK. Z celkového počtu obyvateľov PSK žijú v okrese Medzilaborce necelé 1,4 % obyvateľov. Z dlhodobého hľadiska má vývoj počtu obyvateľov v okrese klesajúci trend, ktorý je podporený najmä záporným prirodzeným prírastkom (počet zomrelých dlhodobo prevyšuje počet narodených), ale aj záporným migračným saldom (počet vystáhnovaných prevyšuje počet prisťahovaných).

V rámci realizácie plánu rozvoja bolo z celkového počtu 30 projektov ukončených 27. Najefektívnejšie sa javili projekty, ktorých súčasťou bol vznik pracovných miest. Problémom okresu je však nedostatok dobre platených pracovných príležitostí, nakoľko okres je aj v tomto smere s veľmi slabou ponukou. V štatistikách sa neuvádzajú počty obyvateľov, ktorí sú nútení cestovať za prácou stovky až tisícky km do zahraničia a tých je v regióne Medzilaborce tak isto vysoké percento, čo rovnako neprispieva k atraktivite regiónu.

V tomto smere by bolo možno vhodné zvažovať alternatívu vytvorenia možností cestovania za prácou do okolitých miest a regiónov. V okrese Medzilaborce by však bolo potrebné zlepšenie dopravy, vybudovanie kvalitných ciest a sústredenie sa na železničnú dopravu rekonštrukciou a modernizáciou trati a zastávok. Vybudovanie druhej železničnej koľaje by zrýchlilo prepravu, umožnilo migráciu za prácou a sekundárne prinieslo ako efekt osídlenie regiónu, respektíve aspoň zabráni jeho vysídľovaniu a populačnému starnutiu. Okresom prechádza železničná trať spájajúca Medzilaborce s mestom Humenné a pokračuje do ďalším väčších miest na Slovensku. Vlakové spojenie je na dnešnú dobu a jej potreby veľmi pomalé – 80 km cesta do krajského mesta Prešov trvá skoro 3 hodiny. Medzilaborce sú od Prešova vzdialené 83 km a od Bratislavy 487 km (cesta trvá cca 8 hodín). Cesty III. triedy sú charakteristické nevhodným výškovým a smerovým vedením, nekvalitným, opotrebovaným povrchom (kontaktnou vrstvou) a zanedbanou údržbou. Najväčším problémom okresu je absencia diaľnic, rýchlostných komunikácií a ciest I. triedy. Riešenie tohto problému však v dohľadnej dobe plánované nie je. Cestná sieť okresu je tvorená cestami II. a III. triedy, s celkovou dĺžkou 128,246 km. Cestnú sieť v okrese Medzilaborce tvorí 81,914 km ciest II. triedy a 46,332 km ciest III. triedy. Hustota cestnej siete je 0,300 km/km².

V okrese sú tri hraničné priechody, ktoré sú extrémne nízko frekvencované ako slovenskou tak poľskou stranou:

- Medzilaborce – Palota – Lupkow PL (železničná osobná doprava je používaná v letných mesiacoch od roku 2017. Premáva cez víkendy. V čase prevádzky okres Medzilaborce nezaznamenáva zvýšený počet turistov).
- Palota – Radošice PL (cestná, osobná a nákladná doprava do 7,5t celkovej hmotnosti bez TIR).
- Čertizné – Jaslička PL (peši a na bicykli).

Infraštruktúra a prístup k verejným službám

V regióne sú dlhodobo zanedbávané základné dobré podmienky na život domácich obyvateľov, napríklad prístup k pitnej vode. Zanedbať by sa nemalo napojenie mesta a obcí na zdroj pitnej vody Starina, pretože veľká časť obyvateľstva okresu má sezónne problémy s prístupom k pitnej vode. Ďalším nedostatkom je nevybudovaná sieť kanalizácií. Vysídľovanie regiónu zapríčiňuje aj likvidáciu rôznych inštitúcií. V okrese v roku 2021 zaniklo jediné gymnázium, bola zrušená SLSP (slovenská sporiteľňa) a množstvo ďalších inštitúcií, ktoré zabezpečovali základný životný komfort obyvateľov.

Okres Medzilaborce má nedostatočné pokrytie územia technickou, dopravnou a sociálnou infraštruktúrou.

Technická infraštruktúra:

- **Plynofikáciou disponuje** 10 obcí z celkového počtu 23, t. j. **43 % obyvateľov okresu.**
- **Verejný vodovod má** 9 obcí z celkového počtu obcí 23. t. j. **43,5 % sídel.**
- **Zásobovanie elektrinou** je zabezpečené vzdušným vedením. Zásobené sú všetky obce a mesto.
- **Dopravná infraštruktúra** - cestná sieť v okrese Medzilaborce je tvorená výlučne cestami II. a III. triedy, absentujú cesty I. triedy, rýchlostné cesty a diaľnice.

⁶⁾ http://datacube.statistics.sk/#!/view/sk/VBD_DEM/om7106rr/v_om7106rr_00_00_00_sk.

- **Železničná doprava** je napojená na systém celoštátnej. V okrese Medzilaborce je 10 železničných staníc. Okresom prechádza jedna trať nadregionálneho významu smerom do Poľska, tá je však využívaná len v letných mesiacoch a využíva ju veľmi málo ľudí. Železničná doprava je na štandard Európskej únie extrémne pomalá a nekomfortná (cesta do krajského mesta Prešov cca 80 km trvá 2 hod 46 min a nie je žiadne spojenie bez prestupu). Železničné zastávky sú zväčša staré, chátrané a rovnako ako koľajiska nespĺňajú štandard na komfortnú pohodlnú prepravu.

Voda a kanalizácie

V prešovskom kraji dochádza k prekračovaniu sledovaných ukazovateľov kvality povrchových vôd vo vodných tokoch a nádržiach kvôli nevyhovujúcemu čisteniu komunálnych odpadových vôd. V rámci okresov vykazuje jednu z najnižších úrovní napojenia na verejnú kanalizáciu aj okres Medzilaborce. Kanalizačná sieť a čistiareň odpadových vôd je vybudovaná len v okresnom meste. Na verejnú kanalizáciu je pripojených len 43 % obyvateľov okresu.

Sociálna infraštruktúra- zdravotnícke zariadenia:

- v okrese absentuje nemocničné zariadenie a oddelenie pre dlhodobochorých,
- nachádza sa tu 10 zariadení poskytujúcich sociálne služby a niektoré obce majú terénnych pracovníkov,
- kultúrne zariadenia: absentuje divadlo aj prevádzka kina,
- nedostatok zariadení pre trávenie voľného času

K 31.12.2022 bolo v okrese Medzilaborce evidovaných 21 voľných pracovných miest, z toho 4 vhodných pre absolventov a 5 pre občanov so zdravotným postihnutím⁵⁾

Ekonomika: hlavné odvetvia, veľkostná štruktúra firiem, PZI, podnikateľská infraštruktúra, inovácie, výskum a vývoj.

V okrese Medzilaborce sa nenachádza žiaden veľký podnik s počtom zamestnancov nad 250.

Návrh opatrení:

Cieľom jednotlivých opatrení je zavádzanie inovácií, podpora ekologickejšieho a konkurencieschopnejšieho hospodárstva, pri rešpektovaní obmedzenosti zdrojov. Ciele a opatrenia by mali byť v súlade s ďalšími strategickými dokumentami, či už s Programom hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja PSK, Programom Slovensko 2021 – 2027, Plánom obnovy a odolnosti, Programom cezhraničnej spolupráce Interreg Poľsko – Slovensko 2021 – 2027.

Cieľ nového plánu rozvoja bol stanovený na základe analýzy potenciálov rozvoja územia, berúc na vedomie všetky obmedzenia a strategické dokumenty. Dosiahnutie tohto cieľa bude postavené na realizácii 2 základných aktivít. Zamestnanosť - podpora vytvárania udržateľných pracovných miest v rámci čoho budú navrhnuté opatrenie pre podporu sociálnych podnikov, poľnohospodárskej a lesníckej výroby, duálne vzdelávanie, MSP v oblasti priemyselnej výroby, stavebníctva, sociálne služby, zdravotníctvo a vzdelávanie.

Zaujímavosťou okresu Medzilaborce, na ktorej môže budovať svoj rozvoj je vysoké zastúpenie rusínskej národnosti. Okres Medzilaborce je prvým oficiálnym rusínskym okresom na území Slovenska. Kodifikovaný jazyk je písaný azbukou, čo je v slovenských pomeroch raritou. Obyvatelia zachovávajú tradície a špecifiká tejto kultúry nielen v čase sviatkov (Vianoce, Veľká noc), no napríklad aj pri Oslavách Dňa Rusínov Slovenska, ktoré pripadajú na 12. júna. Rusínsky jazyk sa už dokonca učí

na všetkých troch základných školách v okrese Medzilaborce. Rusínom bol aj svetoznámy Andy Warhol alebo Andrij Varchola a v Čertižnom je zasa pochovaný ďalší významný Rusín - Adolf Dobrianský, ktorý bol poslancom uhorského snemu i cisárskym vyslancom.

Nami navrhované opatrenia majú byť zamerané na vytváranie nových pracovných miest či už vo vyššie spomenutom priemysle alebo v oblasti cestovného ruchu budovaním nových alebo rozširovaním už existujúcich atrakcií a služieb s tematickým zameraním na Rusínsku identitu, Andyho Warhola alebo vojnovú históriu. Zároveň by sme radi dosiahli multiplikačný efekt finančnej podpory týchto opatrení nielen z projektov NRO, ale aj z iných zdroj (EŠIF, Plán obnovy či súkromné investície).